

Magvet? Kiadó könyvklubja - Abban a házban

2013 szeptember 10. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása Még
nincs értékelve

Mérték

Ahol szinte semmi nem úgy zajlik, nem úgy m?ködik, ahogyan megszoktuk, semmi nem a rendes helyén van, ahol minden bizarr, és ahol csak a túlélés fontos, de az se könny?.

A szerz? 1969-ben született Örményország f?városában, Jerevánban. Iskolái végeztével két filmstúdióban is dolgozott, mint animátor, innen származhat er?s vonzalma a képi láttatás iránt, melyben ez a könyv is jeleskedik. Az írón?nek ez az els? regénye, mely 2010-ben megkapta a legjobb regénynek járó Orosz Irodalmi Díjat.

Különös munka: középpontjában nem a történet, hanem az a világ áll, amelynek el?terében a cselekmény lepereg. Ez egy borzasztóan bizarr, különös, idegen világ: a Ház. Egy lerobbant, lepusztult lakótelep kell?s közepén áll, hogy hol, az majdnem mindegy is, mert a Ház bels? világa hermetikusan elzárkózik a Kintt?l. Abból a tényb?l, hogy ez a könyv orosz nyelven született, örmény írón? tollából, a legvalószín?bb feltevés, hogy a lakótelep a volt Szovjetunió területén lehetne valahol, de miután erre a regényben semmi nem utal, a helyszín a világ bármely másik pontján is elképzelhet?.

A házban egy bentlakásos iskola, afféle internátus m?ködik, amelyben olyan diákok tanulnak, akik valamilyen látható fizikai fogyatékosságuk miatt a normális oktatási rendszerbe, vagy általában a „kinti” társadalomba nem tudnak beilleszkedni, például vakok, tolókocsisok, kéz nélküliek. A gyerekek nem egységes korban kerülnek ide: van, aki egészen kis korában érkezik, ?k szinte bennszülöttek lesznek, hiszen szocializációjuk nagyrészt a Házban zajlik; de vannak olyanok is, akik kés?n, már nagyobb korukban kerülnek a Házba, számukra a Ház speciális bels? világa, hierarchiája, törvénye már nem, vagy legalábbis nem teljes valójában nyilvánul meg. A Ház lakói számára a falakon túl szinte nincsen semmi: ott kezd?dik a számukra idegen, félelmetes és fenyeget? világ, a Kint, amir?l a legtöbben csupán annyit tudnak, hogy egyszer már kitaszította ?ket magából. 18 éves korukban azonban ezek a koravén iskolások arra kényszerülnek, hogy elhagyják a Házat, az ismert világot és belevessék magukat az ismeretlenbe: ez a Kibocsátás id?szaka, amely arról nevezetes, hogy el?tte megnövekszik az öngyilkosságok (illetve öngyilkossági kísérletek) száma, ugyanis sokan nem mernek, vagy csak egyszer?en nem akarnak szembenézni ezzel a számukra embert próbáló kihívással. Jóllehet az élet a Házon belül sem több, mint torz lelk? sérültek puszta túlélni vágyása, az egyén lecsupaszított teng?dése a maguk állította könyörtelen szabályok, a bandaharcok, a kegyetlenkedések, és a tekintélyelv? összecsapások közepette.

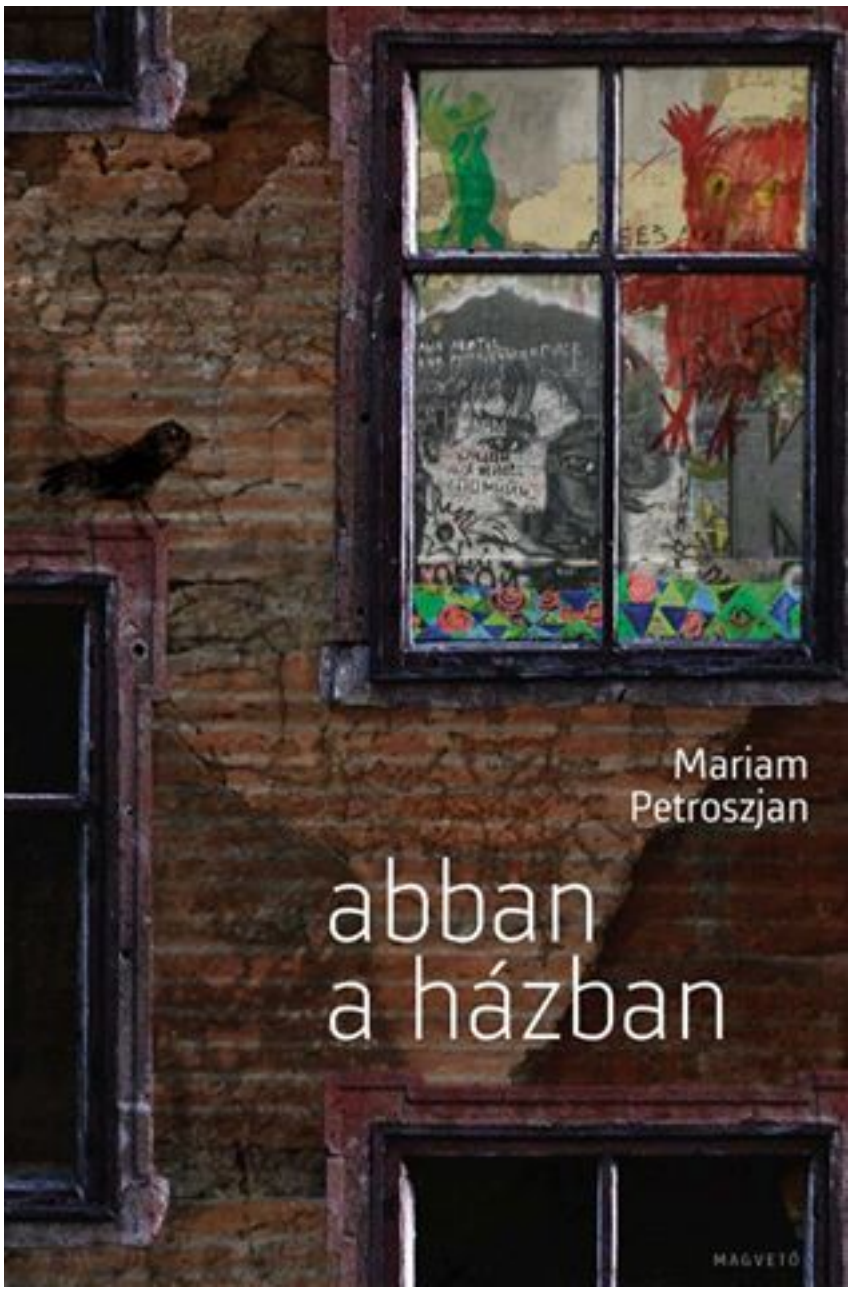
Ahogy haladunk el?re a regényben, lassan, de folyamatosan kibontakozik a Ház bels? világa, egyre több minden válik világossá, de azt is egyre jobban látjuk, hogy mennyi mindent nem értünk még, s tán nem is fogunk megérteni sosem. A Ház lakói folyosókba, szobákba tömörülnek, mint afféle bandákba: mindnek más a viselete, mások a szokásai, a bels? viszonyai, története-történelme, világszemlélete, mindegyik egy külön szubkultúra. A Ház maga, ami ezt a sokszín? társaságot mégis egybetartja az által, hogy megadja a kereteket.

A Ház életét valójában nem a tanárok, nevel?k, hanem a lakók krémje, a vezet?k, a falkavezérek határozzák meg, de persze nem szabadon, hanem a Törvény által szabott keretek között. A Házban szigorú hierarchia uralkodik, amire jellemz? az alábbi mondatrészlet: „…a Szfinx, akinél feljebb csak a Vak van, annál feljebb pedig csak a Ház teteje és a fecskék”. A könyv els? felében az egyik falkavezérnek épp a fenti Törvény egy homályos pontja miatt

kell meghalnia, ami pedig az Új Törvény bevezetését vonja maga után. Az Új Törvény legalább annyira homályos, mint a régi volt, azonban fontos hozadéka, hogy a korábban egymástól elszigetelt fiú és lány szárny között mód nyílik az átjárásra.

A Ház folyosóinak falait, de még mennyezeteit is rejtélyes ábrák és feliratok borítják, külön mesterség az is, hogyan kell olvasni köztük, hiszen mindnek komoly, súlyos jelentése van akár a múltra, akár a jelenre, akár a jöv?re nézvést. A Házban senki sem a saját nevén szerepel, hanem egy rá jellemz? bels? néven, amit nem sokkal az után kap egy régebbi lakótól, hogy a Házba érkezett. Tovább árnyalja az amúgy sem tiszta képet, hogy vannak a Háznak olyan lakói is, akik eleve két néven szerepelnek. Idejébe telik a figyelmes olvasónak rájönni például arra, hogy Tabaki és Sakál valójában egy és ugyanaz a személy, s?t olyanok is vannak, akik az id? múltával nevet váltanak…

A cselekmény a Ház életének azon a pontján veszi kezdetét, hogy a Bagós nev? kerekesszékes srácot kirúgják a Fácánok közül, mert piros tornacip?t visel. Ezt a történetet és a folytatását is Bagós meséli el egyes szám els? személyben. Közben bekapcsolódik egy másik szál is, amir?l kiderül, hogy az els? szálnál régebben történik valamikor a múltban. A Ház világában a múlt, az id? sem egyértelm? fogalom, hiszen a Vak mindkét történetben szerepel, ami arra utal, hogy akkor már és ekkor még a Ház lakója volt, viszont olvasás közben úgy érezhetjük, mintha valami régmúlt történetet élnénk most újra. A másik szálnak nincs regényen belüli mesél?je, egy érzelemmentes narrátor el?adásában lehetünk részesei a történteknek. A két száltól már az elejét?l fogva azt várnánk, hogy a könyv egy bizonyos pontján majd találkoznak, és lényeges összefüggéseket világítanak meg, de sajnos a két szál nem metszi egymást, legalábbis a regényen belül nem, és sovány vigasz, hogy a végtelenben talán igen. Talán szerves része a regénynek ez a hiátus, vagyis az egész szöveg mintha csak utalni akarni valami olyasmire, ami nincs benne leírva: mintha az írás végs? célja az volna, hogy bevigye az olvasót valahova a Ház legbels?bb bugyraiba és egy sötét folyosón végül magára hagyja nyomorultul, egyedül, ahogy a Ház is nem egy lakóját.

Az els?, nevezzük jelen idej? szálnak csak egy darabig Bagós a mesél?je, bár már akkor is beékel?dik egy-egy szövegzárvány, melyet nem az ? hangján hallunk, kés?bb azonban a *Sakál nyolc napjában* Tabaki lép el? mesél?vé és bár eleinte még Bagós is gyakran felbukkan a történésekben, kés?bb beleolvad a háttérbe. Tabaki mellett pedig egyre többen mesélnek hosszabb-rövidebb részeket, míg végül már mindenki mesél, a hangok egymást is igyekeznek túlharsogni, míg végül az egész a Ház alapzajának is beill? kakofóniában egyesül.

Az írón? érdeme, hogy a félelmet, a feszültséget a legutolsó oldalig fenn tudja tartani azáltal, hogy sosem tudjuk, mi fog történni a következ? oldalon, és ez nem kis teljesítmény egy nyolcszáz oldalas könyv esetében. Azoknak ajánlom ezt a könyvet, akik szeretik a nem mindennapi, bizarr könyv remekeket, és nem csak a rövid prózához vonzódnak.

Dege Sándor - olvaslak.hu

A könyv megrendelhet? a következ? címen:

http://kiadok.lira.hu/kiado/magveto/index.php?action=konyv&id=139413892

Mariam Petroszjan: Abban a házban

Ajánló